

کلیات آیین نامه تأسیس مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی مصوب جلسه ۴۱ مورخ ۶۴/۷/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی، با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول - اهداف

- ماده ۱- به منظور بسیج کلیه امکانات مملکت در امر گسترش آموزش عالی کشور، مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی با اهداف زیر تأسیس می شوند:
- الف) ارتقای سطح دانش و فرهنگ جامعه؛
- ب) تأمین نیروی انسانی متخصص مورد نیاز کشور؛
- ج) گسترش آموزش عالی در کشور به نحوی که بتواند پاسخگوی عطش جامعه برای کسب علم باشد؛
- د) کمک به بسیج و استفاده از همه مدرسان و استادان جامعه در امر آموزش عالی؛
- ه) ایجاد زمینه مناسب برای فعالیت همه جانبه مردم در امر گسترش و اعتلای دانش و پژوهش کشور.

فصل دوم - شرایط کلی تأسیس

- ماده ۲- تشکیل یک هیأت مؤسس با ترکیب زیر:
- الف) یک نفر روحانی با تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی؛^۱

۱- اصلاحیه مصوب جلسه ۴۶۲ مورخ ۷۹/۲/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی

ب) حداقل سه نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی در مرتبه استادیاری و یا بالاتر با پنج سال سابقه کار آموزشی و پژوهشی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و دارای صلاحیت‌های عمومی مندرج در ماده ۴؛^۱

تبصره - نماینده هیأت مؤسس برای پی‌گیری امور تأسیس مؤسسه الزاماً باید یکی از افراد بند «ب» باشد.^۲

ج) سه نفر عضو دیگر دارای شرایط مندرج در ماده ۴؛^۳

تبصره ۱- هیأت مؤسس حداقل هفت عضو و حداکثر نه عضو خواهد داشت.^۴

تبصره ۲- همه اعضای هیأت مؤسس باید ۳۰ سال سن یا بیشتر داشته باشند.^۵

تبصره ۳- همه اعضای مرد باید متأهل باشند (در مورد بانوان شرط تأهل ملاک نیست).^۶

تبصره ۴- چنانچه تعداد اعضای هیأت مؤسس به هر دلیل (فوت، استعفا و یا از دست دادن شرایط عضویت به تشخیص اکثریت اعضای هیأت مؤسس و ...) از حد نصاب کمتر شود، به تعداد مورد نیاز افراد واجد شرایط دیگری که به تأیید اعضای هیأت مؤسس برسند انتخاب و به شورای گسترش آموزش عالی معرفی می‌شوند پس از احراز صلاحیت آنان و تأیید نهایی شورای عالی برای عضویت پذیرفته می‌شوند.^۷

۱- همان

۲- الحاقیه جلسه ۴۶۲ مورخ ۷۹/۲/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۳- اصلاحیه مصوب جلسه ۴۶۲ مورخ ۷۹/۲/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۴- همان

۵- الحاقیه مصوب جلسه ۳۸۷ مورخ ۷۵/۹/۶

۶- همان

۷- اصلاحیه مصوب جلسه ۳۸۷ مورخ ۷۵/۹/۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی

د) دارا بودن بنیه مالی کافی اعضای هیأت مؤسس به تأیید شورای گسترش؛^۱
ه) اعضای هیأت مؤسس نباید در بیش از یک مؤسسه عضویت داشته باشند.^۲
تبصره - اعضای هیأت‌های مؤسسی که اساسنامه آنها تا این تاریخ به تصویب شورای عالی رسیده مشمول این مصوبه نمی‌شوند و می‌توانند حداکثر در دو هیأت مؤسس عضو باشند.^۳

ماده ۳ - وظایف هیأت مؤسس به شرح زیر است:

- ۱- تدوین اساسنامه؛
 - ۲- کسب امتیاز و مجوزهای لازم از وزارت فرهنگ و آموزش عالی و سایر مراجع ذیصلاح؛
 - ۳- فراهم کردن مقدمات و امکانات لازم برای آغاز کار؛
 - ۴- تعیین آن عده از اعضای هیأت امنا که باید از طرف هیأت (مؤسس) تعیین شوند و عزل هر یک از آنها؛
 - تبصره - عزل اعضای هیأت امنا که تعیین آنها به عهده هیأت مؤسس است با لاقبل دو سوم آرای کل اعضای هیأت مؤسس میسر است.
 - ۵- نظارت بر فعالیت‌های فرهنگی، آموزشی و سیاسی در جهت تحقق اهدافی که مؤسسه آموزشی به منظور آن تأسیس شده است؛
 - ۶- تصویب پیشنهادهای هیأت امنا در مورد توسعه مؤسسه و فعالیت‌های آن.
- ماده ۴ -** شرایط عمومی اعضای هیأت مؤسس به شرح زیر است:
- الف) مسلمان، عامل به احکام اسلامی و واجد حسن شهرت و متخلق به اخلاق اسلامی؛

ب) التزام به ولایت فقیه و قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و سیاست نه

۱- الحاقیه مصوب جلسه ۳۸۷ مورخ ۷۵/۹/۶

۲- الحاقیه مصوب جلسه ۴۰۴ مورخ ۷۶/۶/۱۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۳- همان

شرقی و نه غربی؛

ج) عدم وابستگی به رژیم گذشته و عدم سابقه وابستگی به گروه‌های محارب و مخالف جمهوری اسلامی؛

تبصره - تشخیص و احراز شرایط فوق به‌عهده شورای عالی انقلاب فرهنگی است.^۱

د) احراز توان اجرایی و مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی.^۲

ماده ۵ - هر مؤسسه آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی پس از کسب مجوز تأسیس دارای یک هیأت امنا با ترکیب زیر خواهد بود که برای مدت ۴ سال انتخاب می‌گردند. انتخاب مجدد اعضا بلامانع است.

الف) یک نفر روحانی؛^۳

ب) حداقل سه نفر و حداکثر پنج نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها دارای شرایط بند «ب» ماده ۲ و ماده ۴؛^۴ و^۵

تبصره - حذف شد.^۶

ج) سه نفر از اعضای هیأت مؤسس؛

د) نماینده وزارت فرهنگ و آموزش عالی؛

ه) استاندار؛

تبصره - هرگاه استاندار در بیش از سه هیأت امنا از مؤسسات مذکور عضو باشد، مشاور یا معاون او می‌تواند به جای او شرکت نماید مشروط بر این‌که به

۱- طبق بند ۹ جزء (ب) ماده ۲ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۸۳/۵/۱۸) احراز صلاحیت اعضای هیات امنا به عهده وزارت علوم است.

۲- الحاقیه مصوب جلسه ۴۷۲ مورخ ۷۹/۱۰/۱۳

۳- اصلاحیه مصوب جلسه ۴۶۲ مورخ ۷۹/۲/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۴- همان

۵- طبق بند ۹ جزء (ب) ماده ۲ قانون اهداف و وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۸۳/۵/۱۸) احراز صلاحیت اعضای هیات امنا به عهده وزارت علوم است.

۶- جلسه ۴۶۲ مورخ ۷۹/۲/۲۰

مسایل دانشگاهی آگاه باشد.^۱

(و) رییس مؤسسه بدون حق رأی در جلسات هیأت امنای شرکت می‌کند.

تبصره - هر هیأت امنای دارای یک رییس به انتخاب اعضا خواهد بود.

ماده ۶- هیأت امنای حداقل ماهی یکبار تشکیل جلسه می‌دهد و در صورت لزوم به پیشنهاد نماینده وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا رییس مؤسسه یا سه نفر از اعضا می‌تواند با تأیید رییس هیأت امنای جلسه فوق‌العاده تشکیل می‌دهد.

ماده ۷- اداره کلیه امور مؤسسه آموزش عالی با رعایت قوانین و مقررات با رییس مؤسسه است که بنا به پیشنهاد هیأت امنای و موافقت وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (حسب مورد) و با حکم رییس هیأت امنای منصوب می‌شود.^۲

تبصره ۱- عزل رییس مؤسسه پس از تصویب هیأت امنای با حکم رییس هیأت امنای خواهد بود.

تبصره ۲- رییس مؤسسه باید دارای شرایط مندرج در آیین‌نامه مدیریت دانشگاه‌ها باشد.^۳

ماده ۸- اولویت‌های تأسیس (کمیسیون شماره ۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی اولویت‌ها را منطبق با اهداف مصوب تنظیم و به تصویب شورای عالی خواهد رساند).

ماده ۹- وظایف و اختیارات هیأت امنای به شرح زیر است:

۱- پیشنهاد رییس مؤسسه؛

۲- تصویب سازمان مؤسسه که از طرف رییس مؤسسه پیشنهاد می‌شود؛

۳- هیأت مؤسس؛

۱- الحاقی مصوب جلسه ۹۲ مورخ ۶۵/۸/۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۲- اصلاحی مصوب جلسه ۴۶۲ مورخ ۷۹/۲/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۳- همان

بخش ششم: آموزشی / ۱۳۵

- ۴- تعیین خزانهدار مؤسسه و همچنین تعیین اشخاصی که حق گشایش حساب‌های بانکی به نام مؤسسه و حق برداشت از حساب‌های آن را دارند، و تعیین حسابرس رسمی برای مؤسسه؛
 - ۵- تأیید حساب‌ها و ترازنامه سالیانه مؤسسه با توجه به گزارش حسابرس مؤسسه و سپس تقدیم گزارش آن به هیأت مؤسس؛
 - ۶- جلب کمک‌های مالی و امکانات؛
 - ۷- تعیین نحوه اداره واحدهای تولیدی مؤسسه؛
 - ۸- تصویب مقررات استخدامی و تعرفه حقوق و دستمزد و مزایا؛
 - ۹- پیشنهاد هر نوع تأسیس و توسعه یا انحلال واحدها و مراکز علمی و آموزشی مؤسسه به هیأت مؤسس؛
 - ۱۰- تصویب آیین‌نامه تشکیل شورای مؤسسه؛
 - ۱۱- تصویب اخذ وام؛
 - ۱۲- پیشنهاد میزان شهریه دانشجویان و آیین‌نامه چگونگی دریافت آن جهت تصویب به وزارت فرهنگ و آموزش عالی؛
 - ۱۳- تصویب تعداد پذیرش دانشجویان که از طرف رییس مؤسسه پیشنهاد می‌شود؛
- تبصره ۱-** تعداد دانشجویان باید به تصویب وزارت فرهنگ و آموزش عالی برسد.
- تبصره ۲-** ضوابط اخلاقی و سیاسی دانشجویان و استادان و نحوه گزینش آنان مانند مؤسسات دولتی و توسط هیأت گزینش در سایر دانشگاه‌ها
- ۱۴- تنظیم و تصویب آیین‌نامه داخلی هیأت امنا.
- تبصره -** هیأت امنا در انجام وظایف خود مقررات و ضوابط مملکتی و شورای عالی انقلاب فرهنگی را رعایت خواهد نمود.

فصل سوم - نوع مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی

ماده ۱۰- مؤسسات موضوع این آیین نامه در زمان تأسیس و برای ادامه کار به دو نوع تقسیم می‌شوند:

الف) مؤسساتی که بر طبق ضوابط آموزش عالی رسمی کشور فعالیت می‌کنند و مانند مؤسسات آموزش عالی وابسته به دولت موظف به رعایت کلیه ضوابط و مقررات (مربوط به وزارت فرهنگ و آموزش عالی) اعم از فضای آموزشی، امکانات تجهیزاتی، نسبت استاد به دانشجو، کیفیت علمی استادان، امکانات رفاهی، امکانات کمک آموزشی، گزینش علمی و اخلاقی دانشجویان و آیین نامه‌های آموزشی می‌باشند؛

ب) ...^۱.

ماده ۱۱- نحوه صدور مدارک تحصیلی به ترتیب زیر خواهد بود:

الف) مؤسسات آموزش عالی نوع اول مدرک رسمی که مورد تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی می‌باشد صادر می‌کنند؛

ب) ...^۲.

ماده ۱۲- معافیت تحصیلی فقط شامل دانشجویان مؤسسات آموزش عالی نوع اول (یعنی مؤسساتی که کلیه ضوابط گسترش آموزش عالی را که توسط وزارت فرهنگ و آموزش عالی تعیین شده است رعایت کرده باشند) خواهد شد.

ماده ۱۳- مؤسسات آموزش عالی پس از احراز شرایط (موضوع فصل دوم و سوم) ابتدا در وزارت فرهنگ و آموزش عالی و سپس از لحاظ مالی حقوقی و اداری در اداره ثبت شرکتها به ثبت خواهند رسید.

ماده ۱۴- وزارت فرهنگ و آموزش عالی موظف است قبل از این که با تأسیس

۱- طبق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی، صدور مجوز برای تأسیس مؤسسات آموزش عالی نوع دوم متوقف شده است.

بخش ششم: آموزشی / ۱۳۷

مؤسسه‌ای موافقت کند کلیه امکانات آن را از لحاظ مالی بررسی کند و متقاضیان مؤسسه باید شواهدی دال بر توانایی خود برای اداره مؤسسه ارائه نمایند.

تبصره- آیین‌نامه لازم برای تشخیص توانایی مالی و مادی متقاضیان و شواهدی را که باید ارائه دهند توسط وزارت فرهنگ و آموزش عالی تهیه خواهد شد.

ماده ۱۵- وزارت فرهنگ و آموزش عالی موظف است آیین‌نامه‌ای عمومی برای نحوه معاملات و انجام امور مالی این مؤسسات (با مشورت با تعدادی از اعضای هیأت امنای این مؤسسات) تهیه کند و برای تصویب به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه نماید.

ماده ۱۶- در صورتی که مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی برخلاف اساسنامه و ضوابط و مقررات مصوب وزارت فرهنگ و آموزش عالی رفتار نماید، بسته به میزان تخلف از اخطار تا تعطیل موقت و انحلال مؤسسه اقدام خواهد شد.

تبصره- چگونگی رسیدگی به این تخلفات و اعمال تنبیهات و مجازات‌ها طبق آیین‌نامه‌ای که وزارت فرهنگ و آموزش عالی تهیه و شورای عالی انقلاب فرهنگی تصویب خواهد کرد، تعیین خواهد شد.

ماده ۱۷- برنامه آموزشی و آیین‌نامه‌های مربوط به امور آموزشی و امتحانی و انضباطی و شرایط پذیرش علمی دانشجوی و مدت دوره تحصیلی و نوع دانشنامه‌ای که اعطا خواهد شد، باید توسط رییس مؤسسه تهیه و پس از تصویب هیأت امنای برای تصویب نهایی به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ارسال گردد.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - سید علی خامنه‌ای

موارد الحاقی به آیین‌نامه

۱- تأسیس مؤسسه آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی در استان تهران ممنوع است مگر به تشخیص شورای عالی انقلاب فرهنگی (الحاقی ۶۹/۶/۲۷)؛

- ۲- شخصیت‌های حقوقی که از بودجه عمومی دولت استفاده نمی‌کنند، وجهه و هویت فرهنگی دارند و در اساسنامه آنها فعالیت‌های فرهنگی پیش‌بینی شده است می‌توانند مؤسسات آموزشی و پژوهشی تأسیس کنند (الحاقی ۷۷/۳/۱۹)؛
- ۳- در تمامی موارد و مکاتبات از جمله تابلوی مؤسسه سربرگ نامه‌ها، دفترچه آزمون سراسری (کنکور) و اطلاعیه‌ها باید بر «غیر دولتی و غیرانتفاعی» بودن مؤسسه تصریح شود (الحاقی ۷۹/۲/۲۰).